

ONTWERP VAN WET

No. 5

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is het tweede boek van het Wetboek van Koophandel te wijzigen ten einde daarin op te nemen de regelen van het op 25 Augustus 1924 te Brussel tot stand gekomen verdrag ter vaststelling van enige eenvormige regelen betreffende het cognossement, alsmede enige nadere bepalingen betreffende de aansprakelijkheid ter zake van schade, toegebracht aan met zee- en binnenschepen vervoerde personen en goederen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

In de tweede titel, de vijfde titel, de vijfde titel A en de vijfde titel B van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Aan artikel 321 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:
„Ter zake van schade, toegebracht aan met het schip vervoerde personen of goederen, is de reder tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten vervoer- of bevrachtingsovereenkomst zou zijn.”

B. In het eerste lid van artikel 322 wordt tussen „ook” en „den eigenaar” ingelast: „, met inachtneming van het bepaalde in het derde lid van het voorgaande artikel.”

C. 1. In het eerste lid van artikel 459 worden de woorden „in de charterpartij” vervangen door „bij de overeenkomst”;

2. Het vierde lid van artikel 459 wordt gelezen als volgt:
„De bevrachter is gehouden de vervrachter de schade te vergoeden, welke deze door het onderzoek en het daardoor veroorzaakte oponthoud mocht lijden, tenzij bij het onderzoek blijkt, dat het schip niet verkeert in behoorlijke staat van zeevaardigheid of niet voldoende is uitgerust, of dat de ruimen, vries- of koelkamers of andere delen van het schip niet geschikt zijn tot een gebruik als in de overeenkomst aangewezen.”

D. In de eerste paragraaf van de vijfde titel van het tweede boek wordt na artikel 459 een nieuw artikel 459a ingelast, luidende:

„Ter zake van schade, toegebracht aan met het schip vervoerde personen of goederen, is de vervrachter tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten bevrachtingsovereenkomst zou zijn.”

E. In het eerste lid van artikel 460 worden de woorden „in de charterpartij” vervangen door „bij de overeenkomst” en wordt het woord „onderhoud” vervangen door „zeewaardigheid”.

F. Artikel 468 wordt:

„De vervoerder is gehouden voor en bij de aanvang van de reis een redelijke zorg aan te wenden voor:

- a. het zeewaardig maken van het schip;
- b. het voldoende bemannen, uitrusten en bevoorraden van het schip;
- c. het geschikt maken en in goede staat brengen van de ruimen, vries- en koelkamers en alle andere delen van het schip, waarin goederen worden vervoerd, om deze daarin te bergen, te vervoeren en goed te houden.

Onder voorbehoud van het bepaalde bij artikel 469 is de vervoerder verplicht van het oogenblik der inontvangstneming tot dat der aflevering zorg te dragen voor de behoorlijke en zorgvuldige lading, behandeling, stuwning, vervoer, bewaking, verzorging en lossing van de vervoerde goederen.

De afzender wordt geacht ten behoeve van de vervoerder in te staan voor de juistheid op het oogenblik van de inontvangstneming van de door hem opgegeven merken, getal, hoeveelheid en gewicht, en de afzender zal de vervoerder schadeloos stellen voor alle verliezen, schaden en kosten, ontstaan ten gevolge van onjuistheden in de opgave van deze bijzonderheden. Het recht van de vervoerder op dergelijke schadeloosstelling beperkt in geen deele zijn aansprakelijkheid en zijn verbintenissen, zoals zij uit de vervoerovereenkomst voortvloeien, tegenover elke andere persoon dan de afzender.

Tenzij de vervoerder in de loshaven, voor of op het oogenblik van het weghalen van de goederen en van hun overgifte aan de krachtens de vervoerovereenkomst op de aflevering recht hebbende persoon schriftelijk kennis is gegeven van het verlies of de beschadiging en van de algemene aard van dit verlies of die beschadiging, geldt bedoelde weghaling, tot bewijs van het tegendeel, als vermoeden, dat de goederen door de vervoerder behoorlijk werden afgeleverd.

Is het verlies of de beschadiging niet uiterlijk zichtbaar, dan moet de kennisgeving binnen drie werkdagen na de aflevering geschieden.

Schriftelijk voorbehoud is overbodig als de staat van het goed op het oogenblik van de inontvangstneming door beide partijen gezamenlijk vastgesteld werd.

In elk geval is de vervoerder van alle aansprakelijkheid wegens verlies of beschadiging ontheven, tenzij een rechtsvordering wordt ingesteld binnen een jaar, nadat de goederen zijn of behoorden te zijn afgeleverd.

Indien er zekerheid of vermoeden bestaat, dat er verlies of beschadiging heeft plaats gehad, moeten de vervoerder en de ontvanger elkander over en weer in redelijkheid alle middelen verschaffen om het onderzoek van het goed en het natellen van de colli gemakkelijk te maken.

Ieder beding in een vervoerovereenkomst, waardoor de vervoerder wordt ontheven van aansprakelijkheid voor verlies of beschadiging van of met betrekking tot goederen, voortvloeiende uit nalatigheid, schuld of tekortkoming in het voldoen aan de verplichtingen, in dit artikel voorzien, of waardoor deze aansprakelijkheid mocht worden verminderd op andere wijze dan in artikel 469 is voorzien, is nietig.

Een beding, krachtens hetwelk de uitkering op grond van een gesloten verzekering aan de vervoerder komt, of elk ander beding van dergelijke strekking wordt geacht te zijn gemaakt ten einde de vervoerder van aansprakelijkheid te ontheffen.”

G. Artikel 469 wordt:

„De vervoerder is niet aansprakelijk wegens verlies of schade, ontstaan ten gevolge van onzeewaardigheid, tenzij deze te wijten is aan gebrek aan redelijke zorg aan de zijde van de vervoerder om het schip zeewaardig te maken of om het behoorlijk uit te rusten, te bemannen of te bevoorraden, of om de ruimen, koel- en vrieskamers en alle andere delen van het schip, waarin goederen vervoerd worden, geschikt te maken en in goede staat te brengen, opdat zij kunnen dienen tot het ontvangen, het vervoeren en het bewaren van de goederen, alles overeenkomstig het bepaalde bij artikel 468. Telkens als verlies of schade het gevolg is van onzeewaardigheid, rust de bewijslast ten aanzien van de redelijke zorg op de vervoerder of op elke andere

persoon, die mocht beweren krachtens dit artikel van aansprakelijkheid te zijn ontheven.

De vervoerder is niet aansprakelijk wegens verlies of schade, ontstaan ten gevolge van:

- a. een handeling, onachtzaamheid of nalatigheid van de kapitein, een lid van de bemanning, de loods of een ondergeschikte, gepleegd bij de navigatie of de behandeling van het schip;
- b. brand, tenzij veroorzaakt door opzet of schuld van de vervoerder;
- c. gevaren en onheilen van de zee of van andere bevaarbare wateren;
- d. onvermijdelijke natuurlijke toevallen;
- e. oorlogshandelingen;
- f. daden van vijanden van de staat;
- g. aanhouding of maatregelen van hogerhand of gerechtelijk beslag;
- h. quarantainemaatregelen;
- i. een handeling of een nalatigheid van de afzender of eigenaar der goederen;
- j. werkstakingen of uitsluitingen of stilstand of belemmering van de arbeid, ten gevolge van welke oorzaak ook, hetzij gedeeltelijk, hetzij geheel;
- k. oproer of ongeregelheden;
- l. redding of poging tot redding van mensenlevens of goederen op zee;
- m. verlies aan volume of gewicht of elk ander verlies, of elke andere beschadiging, veroorzaakt door een verborgen gebrek, de bijzondere aard of een eigen gebrek van het goed;
- n. onvoldoende verpakking;
- o. onvoldoende of verkeerde merken;
- p. verborgen gebreken, indien zij ondanks redelijke zorg niet te ontdekken waren;
- q. een andere oorzaak, niet bestaand uit opzet of schuld van de vervoerder, noch uit opzet of schuld van de vertegenwoordigers of ondergeschikten van de vervoerder; doch de bewijslast rust op degene, die zich op deze ontheffing beroept, en het staat aan hem aan te tonen, dat noch de schuld van de vervoerder zelf, noch zijn opzet, noch de schuld of het opzet van de vertegenwoordigers of de ondergeschikten van de vervoerder hebben bijgedragen tot het verlies of de schade.

De afzender is niet aansprakelijk wegens door de vervoerder geleden verlies of schade, ontstaan ten gevolge van enigerlei oorzaak, welke in geen verband staat tot enige handeling, schuld of nalatigheid van de afzender.

Generlei afwijking van de koers tot redding of poging tot redding van mensenlevens of goederen op zee en generlei redelijke afwijking van de koers wordt als een inbreuk op de verplichtingen, voortvloeiende uit de artikelen 468, 477, dit artikel of uit de vervoerovereenkomst, beschouwd en de vervoerder is niet aansprakelijk voor enig verlies of enige beschadiging, daardoor ontstaan.

De vervoerder is nimmer aansprakelijk voor verlies of schade van of met betrekking tot de goederen dan tot een nader bij algemene maatregel van bestuur te bepalen bedrag per stuk of eenheid, tenzij de aard en de waarde van de goederen zijn aangegeven door de afzender, vóórdat de goederen zijn ingeladen, en opgenomen in een cognossement, indien dit is afgegeven. Deze aldus in het cognossement opgenomen verklaring schept een vermoeden behoudens tegenbewijs. Bij overeenkomst tussen de vervoerder en de afzender mag een ander maximumbedrag dan het in de algemene maatregel van bestuur vermelde bepaald worden, mits dit overeengekomen maximum niet lager zij dan het daarin vastgestelde bedrag. De vervoerder is niet aansprakelijk voor verlies of schade van of met betrekking tot goederen, indien aard of waarde daarvan door de afzender opzettelijk verkeerdelijk is aangegeven en, indien een cognossement is afgegeven, daarin verkeerdelijk is opgenomen.

Goederen van ontvlambare, ontplofbare of gevaarlijke aard, tot welker inlading de vervoerder geen toestemming zou hebben gegeven, wanneer hij de aard of de gesteldheid daarvan gekend had, mogen te allen tijde voor de lossing op iedere plaats door de vervoerder worden gelost of vernietigd of onschadelijk

gemaakt zonder schadevergoeding, en de afzender van deze goederen is aansprakelijk voor alle schaden en onkosten, middellijk of onmiddellijk ontstaan ten gevolge van de inlading ervan. Indien een van deze goederen, ingeladen met voorkennis en toestemming van de vervoerder, een gevaar wordt voor het schip of de lading, mag het eveneens door de vervoerder worden gelost of vernietigd of onschadelijk gemaakt zonder enige aansprakelijkheid van de vervoerder, tenzij voor avarijs-grosse, indien daartoe gronden bestaan.

De bepalingen der artikelen 468 en 469 staan niet in de weg aan enigerlei beding omtrent overliggeld of avarijs-grosse."

H. Artikel 470 wordt:

„In afwijking van de artikelen 468 en 469 staat het de vervoerder vrij te bedingen, dat hij niet of in geringere mate of tot een beperkt bedrag aansprakelijk zal zijn voor verlies of beschadiging van goederen voor de lading aan boord van of na de lossing uit het vervoerende schip alsmede van levende dieren en van lading, die bij de vervoerovereenkomst is opgegeven als deklading en feitelijk op het dek wordt vervoerd."

I. Artikel 470a vervalt.

J. Artikel 471 wordt:

„Het in het vorige artikel bepaalde geldt eveneens ten aanzien van goederen, welke door hun karakter en gesteldheid een bijzondere overeenkomst rechtvaardigen of welke vervoer moet geschieden onder omstandigheden, of op voorwaarden, welke een bijzondere overeenkomst rechtvaardigen, mits voor deze goederen geen cognossement is afgegeven, doch een blijkens zijn bewoordingen onverhandelbaar ontvangstbewijs."

K. Artikel 472 wordt:

„Ter zake van schade, toegebracht aan door hem vervoerde goederen, is de vervoerder tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten vervoerovereenkomst zou zijn."

L. Artikel 473 vervalt.

M. Uit artikel 475 vervallen de woorden „ingevolge artikel 468".

N. In artikel 476 wordt „472" vervangen door „474".

O. Artikel 479 vervalt.

P. Het eerste lid van artikel 485 vervalt.

Q. Artikel 486 wordt:

„Voor zover in de voorgaande artikelen van beschadiging wordt gesproken, omvat dit mede geheel of gedeeltelijk verlies van inhoud."

R. Artikel 487 wordt:

„Is de vervoerder op zijn beurt wederpartij van een andere vervoerder, dan vervalt het recht van eerstgenoemde tegen de laatste niet dan na verloop van drie maanden, nadat hij zelf betaald heeft of ter zake in rechte is aangesproken, mits het een of het andere is geschied binnen de termijn van een jaar uit het zevende lid van artikel 468."

S. De eerste zin van het eerste lid van artikel 488 wordt:

„De ontvanger is voor de hem verschuldigde schadevergoeding bevoorrecht op de vracht vóór alle andere schuldeisers, behalve de in artikel 318c genoemde, mits hij op de vracht beslag doet leggen binnen de in artikel 468 voor de instelling der rechtsvordering genoemde termijn."

T. Artikel 504 wordt:

„Na de goederen ontvangen en aangenomen te hebben moet de vervoerder op verlangen van de afzender aan deze een cognossement afgeven, dat onder meer vermeldt:

a. de voornaamste, voor het onderkennen van de goederen nodige merken, zoals deze vóór het begin der inlading door de afzender schriftelijk zijn opgegeven, mits deze merken op de niet verpakte goederen of op de kisten of verpakkingen, die de goederen inhouden, door stempeling of op enige andere wijze duidelijk aangebracht zijn op zodanige wijze, dat zij in

normale omstandigheden tot het einde van de reis leesbaar zullen blijven;

b. het aantal der colli of het stuktal der goederen of de hoeveelheid of het gewicht, al naar gelang der omstandigheden, zoals zulks door de afzender schriftelijk is opgegeven;

c. de uiterlijke staat en de uiterlijke gesteldheid van de goederen;

met dien verstande, dat geen vervoerder verplicht zal zijn een cognossement af te geven inhoudende merken, getal, hoeveelheid of gewicht, wanneer hij redelijke gronden heeft te vermoeden, dat zij niet nauwkeurig de in werkelijkheid door hem ontvangen goederen weergeven of tot het toetsen waarvan hij geen redelijke gelegenheid heeft gehad. De vervoerder wordt, behoudens tegenbewijs, vermoed geen redelijke gelegenheid te hebben gehad de hoeveelheid en het gewicht van gestorte en gepompte ladingen te toetsen.

Ieder beding in een vervoerovereenkomst, waardoor de vervoerder wordt ontheven van het nakomen van een of meer der in het eerste lid omschreven verbintenissen, is nietig."

U. Het vierde lid van artikel 506 wordt vervangen door de volgende twee geledingen:

„Als de goederen ingeladen zijn, wordt door de vervoerder aan de afzender op zijn verlangen een cognossement afgegeven met de vermelding „geladen", mits de afzender, indien hij vooraf enig op die goederen rechtgevend document heeft ontvangen, hetzelfde tegen afgifte van het „geladen"-cognossement teruggeeft. De vervoerder heeft eveneens het recht in de haven van inlading op het oorspronkelijk afgegeven document de naam van het schip of van de schepen, waarin de goederen werden geladen, en de datum of de data van inlading aan te tekenen, in welk geval het aldus aangevulde document, mits inhoudende de in artikel 504 vermelde bijzonderheden, als een „geladen"-cognossement in de zin van dit artikel wordt beschouwd.

Ieder beding in een vervoerovereenkomst, waardoor de vervoerder wordt ontheven van het nakomen van een of meer der in het vorige lid omschreven verbintenissen, is nietig."

V. In artikel 510 wordt tussen het eerste en het tweede lid een nieuw lid ingelast, luidende:

„Indien de houder van het cognossement de afzender is of voor diens rekening handelt of indien hij bij de verkrijging van het cognossement desbewust ten nadele van de vervoerder heeft gehandeld, volstaat de vervoerder met uitlevering van hetgeen hij ten vervoer heeft ontvangen, ook al stemt de omschrijving van het goed in het cognossement daarmede niet overeen, en kan de vervoerder de verweermiddelen, gegrond op zijn persoonlijke verhouding tot de afzender, aan de houder van het cognossement tegenwerpen."

W. Artikel 512 vervalt.

X. In artikel 517c wordt „470" vervangen door „468, 504 of 506".

IJ. Artikel 517d wordt:

„Overeenkomsten tot vervoer van goederen over zee worden beheerst door de wet van het land, alwaar de goederen volgens de overeenkomst ten vervoer moeten worden aangenomen."

Z. Het tweede lid van artikel 517p wordt gelezen:

„Evenwel is vracht niet verschuldigd voor goed, dat zo beschadigd is, dat het in waardeloze toestand aankomt, tenzij de beschadiging is veroorzaakt door een handeling of nalatigheid van de afzender of eigenaar van het goed of door een verborgen gebrek, de bijzondere aard of een eigen gebrek van het goed."

AA. Artikel 517ij vervalt.

BB. Het tweede lid van artikel 519b vervalt.

CC. Artikel 519e vervalt.

DD. Het tweede lid van artikel 519u wordt gelezen:

„Evenwel is vracht niet verschuldigd voor goed, dat zo beschadigd is, dat het in waardeloze toestand aankomt, tenzij de

beschadiging is veroorzaakt door een handeling of nalatigheid van de afzender of eigenaar van het goed of door een verborgen gebrek, de bijzondere aard of een eigen gebrek van het goed."

EE. In artikel 520k wordt in plaats van „519b" gelezen „519d".

FF. Na artikel 524a wordt een nieuw artikel 524b opgenomen, luidende:

„Ter zake van schade, toegebracht aan door hem vervoerde reizigers, is de vervoerder tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten vervoerovereenkomst zou zijn."

Artikel II

In de dertiende titel van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Aan artikel 780 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

„Ter zake van schade, toegebracht aan met het schip vervoerde personen of goederen of aan een met het schip gesleept schip of zich op het sleepschip bevindende personen of goederen, is de eigenaar, behoudens het bepaalde in artikel 1406 van het Burgerlijk Wetboek, tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten overeenkomst zou zijn."

B. Na artikel 791 wordt ingevoegd een nieuw artikel 791a, luidende:

„Ter zake van schade, toegebracht aan met het schip vervoerde personen of goederen, is de vervrachter, behoudens het bepaalde in artikel 1406 van het Burgerlijk Wetboek, tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten vervoer- of bevrachtingsovereenkomst zou zijn."

C. Na artikel 815 wordt ingevoegd een nieuw artikel 815a, luidende:

„Ter zake van schade, toegebracht aan door hem vervoerde goederen, is de vervoerder tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten vervoerovereenkomst zou zijn."

D. Na artikel 921 wordt ingevoegd een nieuw artikel 921a, luidende:

„Ter zake van schade, toegebracht aan door hem vervoerde reizigers, is de vervoerder, behoudens het bepaalde in artikel 1406 van het Burgerlijk Wetboek, tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten vervoerovereenkomst zou zijn."

E. Na artikel 931 wordt ingevoegd een nieuw artikel 931a, luidende:

„Ter zake van schade, toegebracht aan het sleepschip of zich op het sleepschip bevindende personen of goederen, is de sleepdienstondernemer, behoudens het bepaalde in artikel 1406 van het Burgerlijk Wetboek, tegenover derden niet verder aansprakelijk dan hij dit tegenover zijn wederpartij bij de door hem gesloten sleepovereenkomst zou zijn."

Artikel III

Op het vervoer van goederen is het vroegere recht van toepassing, indien de overeenkomst omtrent het vervoer is gesloten vóór het in werking treden van het desbetreffende artikel dezer wet.

Artikel IV

De artikelen dezer wet treden in werking op door Ons vast te stellen tijdstippen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie.